

A Kúria az Árvainé dr. Szűcs Zsuzsanna és a dr. Palka Sándor Ügyvédi Iroda pártfogó ügyvédek által képviselt felperesnek a dr. Pásztor Miklós ügyvéd által képviselt alperes ellen munkaviszony megszüntetése jogellenességének megállapítása és jogkövetkezményei iránt a Kaposvári Munkaügyi Bíróságnál 2.M.715/2009. szám alatt megindított és másodfokon a Somogy Megyei Bíróság 3.Mf.20.215/2011/6. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán a 2012. november 21. napján megtartott tárgyaláson meghozta a következő

k ö z b e n s ő í t é l e t e t :

A Kúria a Somogy Megyei Bíróság 3.Mf.20.215/2011/6. számú ítéletét hatályon kívül helyezi, a Kaposvári Munkaügyi Bíróság 2.M.715/2009/32. számú ítéletét megváltoztatja, és megállapítja, hogy az alperes 2009. január 20-án jogellenesen szüntette meg a felperes munkaviszonyát. A felperes munkaviszonya az alperesnél 2012. november 21-én szűnik meg. A teljes mértékben pernyertes felperes pártfogó ügyvédjeinek a felülvizsgálati eljárásban felmerült díját az alperes viseli. Kötelezi az alperest, hogy az államnak - felhívásra - fizessen meg 36.000 (harminchatezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s :

A felek a 2008. december 8-án kötött munkaszerződésben betűvel kettő, számmal 3 hónap próbaidőt kötöttek ki. Az alperes a felperest segédmunkásként alkalmazta, hajók karbantartását végezte, a munkavégzésének helye B.I. úti telephelyen volt. A felperes 2009. január 12-étől keresőképtelen állományba került. Az alperes a felperes munkaviszonyát 2009. január 20-án kelt felmondás megnevezésű irattal e napon próbaidő alatt megszüntette.

A felperes a keresetében a munkaviszonya megszüntetése jogellenességének megállapítását kérte arra hivatkozással, hogy az alperessel 2008. november 10-étől állt munkaviszonyban, erre tekintettel a két havi próbaidő már eltelt a munkaviszonya megszüntetésekor. Ezen időpontban felmondási tilalom alatt is állt. Állította, hogy a munkaszerződésben foglalt bruttó 72.000 forint munkabérnél magasabb, nettó 100.000 forintos jövedelemben állapodtak meg. Az alperes a kereset elutasítását kérte, állította, hogy a munkaviszony a munkaszerződésnek megfelelően jött létre. A Kaposvári Munkaügyi Bíróság 2.M.715/2009/32. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította. Rendelkezett a perköltség és az eljárási illeték megfizetéséről. A munkaügyi bíróság megállapította, hogy a felperes munkaviszonya az irat megjelölésétől függetlenül próbaidő alatti megszüntetés jogcímével szűnt meg, ezért a felperes keresőképtelensége miatt az intézkedés nem jogellenes. Álláspontja szerint a felperes a perben nem tudta bizonyítani, hogy a munkaviszonya nem a munkaszerződésben foglalt időpontban és tartalommal jött létre. Az alperes a felperes munkavégzésének helyéül szolgáló telephelyet 2008. november 26-án vásárolta meg, annak birtokába 2008. november 28-án lépett. Ezt megelőzően ezen a

területen egy kisebb raktárhelyiséget bérelt, ahol javítási munkákat nem végzett. A Közép-magyarországi Regionális Munkaügyi Központ 2009. november 19-én kelt határozatával engedélyezte a felperes által munkatársaként megjelölt A.V. r. állampolgár segédmunkás munkakörben történő foglalkoztatását 2008. december 1-jétől kezdődően. A felperes maga is azt adta elő, hogy a munkatársa hamarabb kezdett az alperesnél dolgozni mint ő, mely tényelődását B.CS. tanú is megerősítette. A.V. is úgy nyilatkozott, hogy a határozatban foglalt időponttól alkalmazza őt az alperes. Minderre tekintettel Cs.Z.K., B.GY., Cs.A.L., T.L., P.Z., Sz.K. tanúvallomását a felperes munkaviszonyának kezdetére vonatkozóan elfogadni nem tudta, mert ezen tanúk a felperes elmondásából értesültek arról, hogy az alperesnél állt alkalmazásban már 2008. novemberétől kezdődően. Sz.J., B.J., K.R. tanúk a felperes 2008. december elejétől történő munkavégzéséről nyilatkoztak. Sz.J.L. tanú pedig 2008. novemberében ugyan az alperes telephelyéről Sz.-re szállította a felperest, de nem látta a felperest dolgozni, és csak az ő elmondásából tudott arról, hogy az alperessel áll munkaviszonyban. Elutasította a felperes bizonyítási indítványát a 2008. novemberében történt csavar és alkatrész vásárlás számláinak becsatolására, mivel a felperes maga is azt adta elő, hogy a számlán a neve nem szerepelt, így azokkal sem tudta volna bizonyítani, hogy az alperes részére ő vásárolta az azon feltüntetett áruféleségeket. Elutasította továbbá K.L. alperesi ügyvezető telefon híváslistájának beszerzése iránti felperesi bizonyítási indítványt is, mert a felperes maga adta elő, hogy a foglalkoztatásáról többször tárgyalt az ügyvezetővel még a jogviszony létesítését megelőzően. A felperes fellebbezése folytán eljáró Somogy Megyei Bíróság 3.Mf.20.215/2011/6. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Kötelezte alperesi másodfokú perköltség megfizetésére, és rendelkezett az eljárási illeték viseléséről is. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdés alapján helyes indokainál fogva hagyta helyben. Az alperesi cégautó novemberi elszámolásával kapcsolatos másodfokon előterjesztett bizonyítási indítványt a Pp. 235. § (1) bekezdésben foglaltakra tekintettel utasította el. A felperes a felülvizsgálati kérelmében „az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését, a másodfokú ítélet megváltoztatását és az előterjesztett keresetének helytadó ítélet meghozatalát kérte”. Álláspontja szerint tanúkkal bizonyította, illetve a bejelentett, de alaptalanul elutasított bizonyítási indítványokkal bizonyítani kívánta állítását, miszerint munkaviszonya az alperesnél 2008. november 10-étől állt fenn. Azonban az eljáró bíróságok a számára kedvező, és állítását igazoló tanúvallomásokot (különösen B.CS., Sz.J., B.CS., R.M.) figyelmen kívül hagyták, Sz.J. tanúvallomásának értékelése pedig okszerűtlenül történt.

A számlákkal igazolni tudta volna, hogy a munkaszerződés dátumát megelőzően az alperes részére vásárolt csavart és alkatrészeket a

Cs. nevű üzletben, egyébként honnan tudta volna, hogy ezek a számlák léteznek. Lehetőség lett volna az üzlet eladójának tanúkénti meghallgatására is. Megalapozatlanul utasították el K.L. telefon híváslistájára vonatkozó valamint a tehergépkocsi 2008. november hónapra vonatkozó üzemanyag-elszámolással kapcsolatos iratok beszerzésére tett indítványát is. Ezzel igazolta volna, hogy valótlan az alperes állítása, miszerint 2008. novemberében a gépkocsi nem közlekedett.

Több tanú nem a valóságnak megfelelően nyilatkozott, az alperes alkalmazásában álló tanúk vallomását nem lehetett volna elfogulatlannak, aggálytalannak elfogadni. 2011. október 12-én feljelentést is tett ismeretlen tettesek ellen az igazságnak nem megfelelő tanúvallomások miatt.

Hivatkozása szerint a jogerős ítélet a Pp. 2. § (1) bekezdését, 3. § (4) bekezdését és a 206. § (1) bekezdését sérti. Az alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A felülvizsgálati kérelem alapos.

A Pp. 275. § (1) bekezdés alapján a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének nincs helye, a Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a rendelkezésre álló iratok alapján dönt. Ezért nem volt a felülvizsgálati eljárásban lehetőség a felperes által a tanúvallomások miatt tett feljelentés figyelembevételére.

A Kúria a rendelkezésre álló periratok alapján dönt, ezért a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok újraértékelésére csak akkor kerülhet sor, ha az ügy érdemét érintő jogszabálysértésként a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen és logikátlan, iratellenes, nem megfelelően indokolt mérlegelése valósult meg [Pp. 275. § (1) bekezdés, 206. § (1) bekezdés, 221. § (1) bekezdés, BH.2001.197., BH.2002.29.]. A felperes a bizonyítási indítványai mellőzését alaptalanul sérelmezte. E körben mind az első-, mind a másodfokú bíróság a döntését a jogszabályok helyes alkalmazásával jogszerűen megindokolta, és az előterjesztett bizonyítási indítványokat, mint szükségtelent, jogszerűen mellőzte [Pp. 3. § (4) bekezdés]. Ezért alaptalanul állította a felperes, hogy sérült a per tisztességes lefolytatásához való joga. A tanúvallomások bíróságok általi mérlegelése azonban nem volt jogszerű [Pp. 206. § (1) bekezdés]. Sz. J. jegyzőkönyvben rögzített vallomása szerint 2008. novemberében nemsokkal mindenszentek után (november 10. után) a felperesért kellett mennie az ipartelepre. A felperes elmondta neki, hogy vitorlások karbantartásával foglalkoznak, és nem régen helyezkedett itt el. Ezért későn indultak el, mert nem mert korábban elkéredzkedni. Ő a telephely előtt várakozott, a felperes munkaruhában jött ki. Arra is emlékezett, hogy a telephelyen sírköveket látott. Ez utóbbinak azért van jelentősége, mert a telephelyen az alperes általi megvásárlását megelőzően (2008. november 26.) sírköveket készítettek (jegyzőkönyvben meg nem cáfolt felperesi előadás és K.F.J. tanú vallomása). Sz.Z. jegyzőkönyvben tett vallomása szerint is a felperes, aki a szomszédja, 2008.

novemberében helyezkedett el, hajókat kellett kiemelnie a vízből és reparálni. A felperes pénzzel tartozott neki, amelyet az első fizetéséből 2008. december elején adott meg. Előbb biciklivel, majd W.-vel járt dolgozni. E munkáltatónál volt egy R.-ből áttelepült munkatársa.

Ugyanezen jegyzőkönyvben B.CS. tanú nyilatkozott arról, hogy a felperest az ipartelepre kivitte egyszer az elhelyezkedését megelőzően, máskor pedig amikor a W.-je elromlott, akkor munkába vitte ki. Mindkét eset novemberben volt, és a kettő között körülbelül két hét telt el. Emlékezett arra, hogy a felperesnek volt egy r. kollégája. A jegyzőkönyvben Cs.A. tanú akként nyilatkozott, hogy a felperes 2008. november elején helyezkedett el az alperesnél, előbb biciklivel, majd november végétől W.-vel járt dolgozni, és volt egy nála régebből alkalmazott r. munkatársa. R.M. jegyzőkönyvben tett vallomása szerint 2008. november „tízenvalahányadikán” találkozott a felperessel a Y.K.-ban, hajóknál dolgozott. A jegyzőkönyvben N.Z. tanu, aki 2008. novemberében pár napot a felperesnél tartózkodott, elmondta, hogy a felperes az alperesnél dolgozott. Reggel 7 óra körül ment el, és estefelé jött haza, ezért segített neki ügyet intézni, például az autó biztosítási papírjait intézte. Ugyanezen jegyzőkönyvben A.V. tanúként azt nyilatkozta, hogy a felperessel 2008. december elejétől dolgozott együtt, mert akkor kezdett el dolgozni az alperesnél, és nagyjából ekkor, de egy kicsit korábban kezdte el ő maga is a munkát az alperesnél. Volt hogy biciklivel, volt hogy autóval jött a felperes dolgozni. A felperes azon észrevételére, hogy ő 2008. novemberében kezdett el dolgozni az alperesnél, és akkor már a tanú ott állt alkalmazásban, a tanú azt nyilatkozta, hogy 2008. november végén - december elején állt az alperes alkalmazásában. A fenti tanúvallomások értékelése alapján a következők állapíthatók meg. A.V. sem zárta ki azt, hogy már 2008. novemberében az alperes alkalmazásában dolgozott függetlenül a munkavállalási engedélyében foglalt kezdő időponttól. Ugyanakkor a fenti tanúk nemcsak a felperes elmondásából értesültek arról, hogy a felperes 2008. novemberétől már az alperesnél dolgozott, hanem ezzel összefüggésben konkrét tapasztalatuk is volt. Egyik tanu a bérfizetésről (Cs.Z.), más tanuk a munkavégzés helyéről (B.CS. és Sz.J.), ismét mások a munkavégzés egyes körülményeiről (a munkába járás mikéntjéről, időpontjáról, a munka mibenlétéről) tudtak nyilatkozni, észlelésüket konkrét, meghatározott eseményekhez kötve (Cs.A., T.L., R.M., N.Z.). Így e tanúk vallomását a felperes munkaviszonya kezdetére nem lehetett volna figyelmen kívül hagyni, mivel szavahihetőségük azon az alapon nem kérdőjelezhető meg, hogy a felperes ismerősei voltak, hiszen nem volt kirekeszthető az alperes alkalmazásában állt vagy álló tanúk (Sz.J., B.J.) vallomása sem ezen okból a bizonyítékok köréből. Miután a fent nevezett tanúk a nyilatkozataikat konkrét, életszerűen leírt körülményekhez kötve tették meg a munkaviszony kezdetére, a munkáltató személyére, a munkavégzés helyére, időtartamára nézve,

ezért a vallomásokból okszerű, az események logikai láncolatát követő következtetés vonható le arról, hogy a felperes az alperesnél segéd munkásként hajójavítási feladatokat már 2008. novemberétől végzett, mégpedig Sz.J. tanúvallomásából megállapíthatóan halottak napját követően, tehát a felperes az állításának megfelelően november 10-étől az alperes munkavállalója volt, bár munkaszerződést csak 2008. december 8-ától kötött vele a alperes. A próbaidő azonban az Mt. 81. § alapján csak munkaszerződésben, tehát a munkaviszony létesítésekor köthető ki egy alkalommal, és azt utólag a munkába lépést követően már nem lehet meghatározni (BH.2005.441.). Ezért a felperes a munkaviszonya megszűnése napján, 2009. január 20-án nem állt próbaidő alatt, ezért ezen a jogcímen a jogviszonya jogszerűen az alperes részéről nem volt megszüntethető. Erre tekintettel a munkaviszonya megszüntetése jogellenes volt, melyet a Kúria az Mt. 100. § (1) bekezdés alapján megállapított, és az Mt. 100. § (4) bekezdésére tekintettel rögzítette a felperes munkaviszonya megszűnésének időpontját a jogerős ítéletnek a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján történő hatályon kívül helyezésével és az elsőfokú ítélet ekkénti megváltoztatásával. A Kúria a felperes keresetének jogalapjáról döntött, az összecszerűség körében az eljárást tovább kell folytatni. A le nem rótt felülvizsgálati illeték viseléséről a 6/1986. (VI.26) IM. rendelet 13.§ (2) bekezdése, a felperes pártfogó ügyvédje felülvizsgálati díjának viseléséről a Pp.87.§ (2) bekezdés alapján rendelkezett.

Budapest, 2012. november 21.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Hajdu Edit s.k. előadó bíró, Dr. Gál Attila s.k. bíró
A kiadmány hitelével: Nné tisztviselő